

ՊՃՈՆԱՆՈՒՅԵՐ

ՀԱՅԿԵՆՆԵՐ
ՆՈՒՅԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

137 /
1931 / 2

ԼՆԵՐՆՈՒՅԵՐ
N 10 1931

მიიღება ხელმოწერა 1932 წლისათვის სახელგამის უამღებო ჟურნალზე

- „პ ი ო ნ ე რ ი“ ს ორკვირეული 1 წლით 4 მან. 6 თვ. 2-20 კ.
- „ოქტომბერი“ ბ ყოველთვიური 1 წლით 3 მან. 6 თვ. 1-70 კ.
- „კარმირ წილერი“ ვ (სომხურად) 1 წლით 3 მან. 6 თვ. 1-70 კ.
- „ენიკუშვი“ ო (თურქულად) 1 წლით 3 მან. 6 თვ. 1-70 კ.

რადგან თითოეული ჟურნალისათვის წინასწარ დაწესებულია განსაზღვრული ტირაჟი, ამიტომ საჭიროა მსურველებმა დაამქარონ ხელმოწერა.

ხელმოწერა მიიღება:

1. ტფილისში—პერიოდსექტორში,—ჯორჯაძის ქ. № 1.
2. სახელგამის ყველა მაღაზიაში—ტფილისსა და პროვინციაში.
3. პერიოდსექტორის რწმუნებულებთან.
4. ფოსტა-ტელეგრაფის ყველა კანტორაში.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ოქტომბრის რევალუცია	83
2. ოქტომბრის ნიშნები (რუსულიდან)—ლექსი ელ. აგლაძის	4
3. პატარა ორატორია,—დავ. შამათავასი	5
4. ოქტომბრისათვის,—ლექსი ი. ა.	8
5. თინას მამა (რუსულიდან)—თ. დონდუასი	9
6. დაბრუნდენ,—ალ. ბილანიშვილის	10
7. ჩვენი მიღწევები	16
8. ჩაის ხუჩქებს მოხდებიან ჩვენი ოქტომბრელები—ავთ. კაშმაძის	18
9. პატარების კომუნა (რუსულიდან)—ნ. დაუნარელის	19
10. მძიმე ავადმყოფები—(პიესა)	20
11. ბებოს ანზანს ასწავლიან,—ლექსი შიო მღვიმელის	23
12. შემოდგომა,—ლექსი შ. სამადაშვილის	24
13. გამოფენა,—შ. თ.	25
14. შვებათ ელევა,—ნ. დ.	26
15. ა ნ კ ე ტ ა	30
16. ჩვენი თეატრი,—ე. ა.	32
17. მუსიკალური გამოცანა,—მუსიკა თ. შავერზაშვილის,—გარეკანზე	

ლოგოლაშვილი

შალვა

თავთმობის ჩვეთლუხიის

გელოდეი

995

სწორედ ორმოცი წლის ვიყავი მაშინ, როდესაც გემ ნელგებთან ომი დაიწყო ჩვენი სოფლის ბიჭები ყველანი წაიყვანეს სათადარიგო ჯარისკაცებად. მე იმ დროს მოჯამაგირედ ვიყავი ჩვენი სოფლის კულაკ ბახრამიძესთან.

ჩვენი სოფელი დამწუხრებული იყო, დედაკაცები ტიროდნენ ქმრებს, შვილებს, ყანებში სამუშაოდ ბერიკაცები და დედაკაცები დადიოდნენ. ჩემი ბატონი კი კაყოფილი იყო.

— არა უშავს, ვიომებთო, ამბობდა.

წელიწადი გავიდა, ომი არ თავდება; მეორე გავიდა — ზავი არ ჩამოვარდა. შეუდგენ ხანში შესული ხალხის შეკრებას ომში გასაგზავნად, და მეც წამიყვანეს.

საშინელება იყო ომში. ტყვიები და ყუმბარები ხოშკაკლასავით მოდიოდა. გრუხუნნი, სიყრალღე... ცა ღამ-ღამე თითქოს ცეცხლის აღში იყო გახვეული.

მიწუნარდება სროლა, — ორგვლივ ისმის დაკრძალვის გულსაკლავი კენესა, გაყვანას ვერ ასწრებენ.

Г.П.Б. в Ливр. 18

სანგრებში ჩემ თანამემამულეს შევხვდი. ის-ის იყო ჩვენი სოფლიდან ჩამოსულიყო.

— საქმე ცუდად არის, — მითხრა, — არა თუ ჩვენ სოფელში, მთელ მხარეში შიმშილობაა. სამაგიეროდ შენი ბატონი ბახრამიძე ძალიან გამდიდრდა. ქალაქში გადასახლდა და დიდ ვაჭრობას აწარმოებს. აი ვისი გულისთვის ვომობთ!

ყველასათვის გასაგები შეიქნა ეს ამბავი. მოთმინების ფიალაც აივსო, — უკვე მესამე წელი იყო, რაც ვომობდით. ამბავი მოვიდა: პეტროგრაღში (ახლა ლენინგრადში) გაფიცვები დაიწყო, მუშები სტოვებენ სამუშაოს, თავშეყრილი დადიან ქუჩებში და მოითხოვენო:

— ძირს ომი! ძირს მეფე! მოგვეცი თ პური!

ჯარისკაცები გაგზავნეს მუშების დასაწყნარებლად, მუშები კი მათ წითელი ბაირაღებით შეხვდნენ, ყვირილით:

— ამხანაგებო, ძმებო, ვის ებრძვით? თქვენნი ძმები ვართ! შემოგვიერთდით, მოდით ჩვენთან!

უფროსები უბრძანებენ: „ესროლეთ!“ — იმათ კი ხელი არ ემორჩილებათ. მეფე იმ დროს პეტროგრაღში არ იყო. გაიგო არეულობა არისო და მიაშურა პეტროგრადს, მაგრამ მუშებმა და ჯარისკაცებმა გზაში დაიჭირეს, დაატუსაღეს და დარაჯები მიუჩინეს.

მეფე გადააგდეს. ხალხმა თავისუფლად ამოიხსუნთქა. ყველაფერი იყო. მაგრამ ხმა გავარდა: მეფის მაგივრად დროებითი მთავრობა შედგაო. ვინ იყო ამ მთავრობაში?

ამბობდნენ: ამ მთავრობაში მექარხნეები, ბატონები და ვაჭრები შედიანო, ყველა საქმეს ისინი განაგებენო.

დროებითმა მთავრობამ ომის გათავებაც აღგვითქვა, თავისუფლების მოცემასაც დაგვიბრდა, მიწასაც გლეხებს გადაეცემთო, მაგრამ საქმით სულ სხვა გამოდიოდა.

— ომის გათავება არ შეიძლებაო. — ამბობდნენ, — სანამ გერმანელებს არ დავამარცხებთო. მიწის გადაცემაც გლეხებს ისათვის არ შეიძლებაო. ყველაფერი ისე უნდა დარჩეს, როგორც იყო. სამაგიეროდ უმეფოდ ვმართავთ საქმეებსო.

ყველამ დაინახა, რომ ყველაფერი უწინდებურად დარჩა, და ისევ დაიწყო მღელვარება ფაბრიკებში, ფრონტზე და სოფლებში

ყველას უნდოდა ახალი ცხოვრება მოეწყო, მაგრამ არ იცოდნენ — როგორ მოეგვარებიათ ეს საქმე.

ამ დროს კი, მეფე რომ ჩამოაგდეს, საზღვარგარეთიდან ჩამოვიდა თავის ამხანაგებთან ერთად ლენინი

ლენინი ამბობდა:

— ომი უნდა გათავდეს, არ შეიძლება რუსი მუშა ჰკლავდეს გერმანელ მუშას, გერმანელი — ინგლისელს: მუშები ერთმანეთის მტრები როდის არიან, მუშებს ყველას ერთი მტერი ჰყავს, ესენი არიან მათი ბატონები — მდიდრები. აი ამიტომ უნდა ჩაიგდონ ხელში მუშებმა ხელისუფლება და თავისი მატყუარა მებატრონეები კი გააძევეონ.

დროებითა მთავრობამ შოინდომა ლენინის დაპატიმრება. გახეთქებში გამოაცხადეს:

— სადაა ლენინი? უნდა მოიძებნოს და საპატიმროში ჩავამწყვდიოთო.

ლენინი იძულებული შეიქნა პეტროგრადიდან გასულიყო და დამალულიყო. დროებით ის პეტროგრადის ახლოს დაბნაყდა კარავში და თავდარიგს აძლევდა თავის ამხანაგ ბოლშევიკებს თუ როგორ დახმარებოდნენ მუშებს იარაღის მომარაგებაში და როგორ მოეწყოთ აჯანყება.

— დადგა დრო, როდესაც უნდა განიდევნონ მემამულეები და ფაბრიკანტები და ძალა უფლება მუშებმა ჩაიგდონ ხელშიო.

დიღხანს ცდა არ დასჭირდათ.

დროებითი მთავრობის საქმეები ვერ იყო კარგად: ჯარს ბრძოლა არ უნდოდა, ფრონტიდან გარბოდნენ, მუშები იფიცებოდნენ, გლეხები ძალით აოთმევდნენ მიწას მემამულეებს. სოფლებში და ქალაქებში სრული არეულობა იყო.

ამ დროს გამოვიდა ლენინი პეტროგრადში. მუშები და ჯარისკაცები სწორედ მას ელოდნენ.

— რასაც გვეტყვის, შევასრულებთ და კარგი იქნებაო, — ამბობდნენ.

ოქტომბერში მუშები და მეზღვაურები აჯანყდნენ და დროებითი მთავრობა დაატუსაღეს. ხელისუფლება მუშათა, გლეხთა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოების ხელში გადავიდა.

აირჩიეს მუშათა და გლეხთა მთავრობა, და ამ მთავრობას სათავეში ვლადიმერ ილიას ძე ლენინი ჩაუდგა.

ოქტომბერი

სიმღერა

ჩენი რაში დაირაშა მკერიში,
 აფრიანდა დრომა აღისფერი,
 გასრიანდა კრიალა სმა ირგვლივ,
 წინ მიუდივართ, ოქტომბრულო, ჭერი!..
 ოქტომბერო, კვლავ მოსულხარ სტუმრად,
 ხვენ გვინდა, რომ მოგვით მტკიცე ფიცი:
 „ოთხი წელიც უბივლის, და უცბად
 იქვეება ზიონერთა რივი“.

ხვენ გამოვჭედო ისეთ ღოღოვნეს, მუდამ
 რომ მისი სმა ჭქუსდეს ირგვლივ მძაფრად,
 რომ სკოლაში, ქუჩაში და მინდვრად
 ირხოდეს ის. ვით გემსე აფრა.
 დარასზულნი წინ მიუდივართ მუდგრად
 ხვენ, შემცვლელნი ზიონერთა რივის,
 და ხვენ სმა, წკრიალა და სუფთა,
 უსარმაზარ მსოფლიოშიც ისმის.

დღეს დროშაა სუთწლიანი გოგმა,
 დღეს ის არის იარაღი მკუთრი.
 და იცოდეს ვეულამ,
 ვეულამ,
 ვეულამ,
 რომ ვერ გაბატონეს, ვერ დაგვიანბნის მტერი.

პაპაჩი

ტრამპიაი ვასკრდა, რუსო სორანსული ვადმოსტა და ჩქარი ნა-
ბიჯით ვაუკვა ქუჩას. ათასი ფიქრი მოსდის თავში: სჯალ ოქტომ-
ბრის დღესასწაულია, და ის პირველად უნდა ვამოვიდეს სკოლაში
სჯარო მოხსენებით. სუპრობა როდია—ვამოსვიდე და ილანარა-
კო დიდ ორატორივით!

როდესაც თავისი ბინის კარი შევლო, ოთახში სადილის სურ-
ნელეობა იდვა.

— დედი, სადილი მზადაა?

— ამ წუთს, დედა გენაცვალოს! — უმასუხა დედამ და სადილს
დაუჩქარა.

რუსო მიუჯდა მაგიდას და შეუდგა მოხსენების მზადებას; ხურ-
ხულებს, ხელეებს შლის და სძირად იქორებს: „ამხანაგებო“. რა-
მოდენიმე ხნის შემდეგ მამაც დაბრუნდა ქარსნიდან და თან მოი-
ტანა ვაჭეთის ახალი ნომერი.

— მამი, იცი, სჯალ მე მოხსენებას ვაკეთებ სკოლაში.

— ჰო, ჩემო ბიჭიკო, ასე უნდა, მამ! აი, მე ვაჭეთიც მოვი-
ტანე, შივ ბეერი საჭირო ცნობაა.

როდესაც ისადილეც, რუსომ ისეე ვანავრო მოხსენებების და-
ბეშევა.

ვარეო ცა უკვე მუქდება... ქალაქი უკვე აციმციმდა ელექტროს
მუქით, უეღვან მზადება, ვაჩირადდებულია პროსპექტები, წკრი-
ალებს ტრამპიაი.

რუსოს უხარია სვადინდელი დღის
თენება, სვად, ხომ ოქტომბურია და თანც
ის სვად ზირეულად გამოიფა სკოლაში საჯა-
რო მოსსენებით.

დილით, როდესაც მხემ ოღნაჟ ააბრ-
ჭეუილა მინები, რუსო წამოსტა და ტანი-
ხაიცვა. მოსსენების კონსექტს თვალი მო-
აულო, „ამხანაგებო“ დიწყო, კამეორა,
ისაუსმა და სქარი ნაბიჯით გაუჟვა ქუსან
სკოლისკენ..

ქალაქში ამ დილით მსიჯ და სიხარული.

ჟინ იცის, ეკებ ცუდი გამოვიდეს მოსსენება... ვაი თუ არ მოიწონონ?
სკოლა კი დიდ საშხადისშია... ამ დილით აქ ეუგლა მოწაფე
მოსულა. ოქტომბრის დღესასწაულის აღსანიშნავად ეწეობა ლიტერა-
ტურული დილა... შეძლეკ კი მწეობრად აქედან დემონსტრაციას
შეუერთდებინ.

— რუსო, როგორაა საქმე? — კითხულობს მასწავლებელი.

— კარვად, მასწავლებლო, მოსსენება დაგამხადე!

საათმა ცხრა დარეკა. სკოლის დარბაზში მთელი მოწაფეობაა.
ზატარები, დიდები, რუსოს ტალები... ძალიან აფიქრებს რუსოს
მოსსენება... ნეტავ ძალე დიწყოს. წუთით დარბაზში ხარის წკრი-
აღმა ხმაურობა შესწევიტა.

— ამხანაგებო, — იწეებს თავმჯდომარე, — ოქტომბრის დღესას-
წაულთან დაკავშირებით მოწეობილ
ლიტერატურულ დილას კასნიილად
ვაცხადებ!

ვაისმა მქუსარე ტაში.

— სიტევა ამ საკითხზე ეძლევა
ქეთო ბურდიამეილს. და როდესაც
ამხანაგი გამოვიდა, მან ილაზარაკა
დინჯად და კარკევიით.

— ნეტავი მეც ასე ვილაზარა-
კებდე, — ფიქრობს რუსო.

შეძლეკ გამოვიდეს სხეები. ძალე
ჯერი რუსოსედან მიდგება; რატომ-

დაც ახლა ის მეტად მოუსვენარია. ნეტავ მძლე აქემეინონ სიტყვა
და, აი, თავმჯდომარე აცხადებს:

— სიტყვა ეძლევა ჩვენი სკოლის უძეგროსი ჯგუფის მოწაფეს
რუსო სორანაულს.

წუთით სინუძე ჩამოვარდა... და მაკიდასთან გამოჩნდა ჰატარა რუსო.

— ამხანაგებო! — დაიწყო მან ოდნავ ხმის კანკალით.

— ოქტომბრის დღესასწაული მუშების, კლასების, ჯარისკაცების
და მესღაურების დღესასწაულია... ჩვენი ძაძები, ძეძები აბრ-
მოდენ განთავისუფლებისათვის...

დაზარალებს რუსო და თანდათან სითამამე ემსევა.

— ჩვენ, ჰატარა ოქტომბრელები, მარად მხად ვიქნებით, ჩვენ უფ-
როს ძეძებთან ერთად დავიცვით ის, რაც მოკვდა ოქტომბერმა.

გაუძარჯოს დიად ოქტომბერს!

გაუძარჯოს ლენ. ნინ ჰარტიას!

გაუძარჯოს მია სტალინს!

როდესაც სიტყვა და-
ძთავრდა, ტაძმა იქუსა...
რუსოს კი სიხარულით
ფრთები ესხმოდა... უდი-
ძოდენ ამხანაგები და
აქებდენ მის სიტყვას.

რამდენიმე წუთს შე-
ძდებ კი მწუბრად და-
რამშული სკოლის მო-
წაფეები მიჰყებოდენ
დემონსტრაციის უწყვეტ
სოლს...

დემონსტრანტთა მო-
რის მოჩანდა რუსო სო-
რანაულიც, უდიდესი
კვაყოფილი დღევანდე-
ლი დღით.

სადამოთი ქაღაქი აჩირადდნდა უჩუქლო ნაცსლით... ხმირ-
ხმირად ცისკიდურს მაძხალები ხასავდენ...

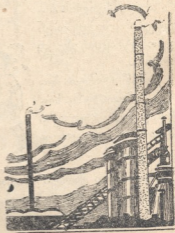
ტფილისის დღესასწაულობდა დიად ოქტომბერს...

ოქტომბრისათვის

ვიძღვრით,
ერთად ვიძღვრით,
ძაღლა დროძები ირსევა,
უოველ წელს,
უოველ კვირეულს
გამარჯვებისკენ მივუვართ.

სოფელი,
ჩვენი სოფელი,
ჩამორჩენილი უოველთვის,
ახალ ქვეყნისკენ გადაჭედავს
აღაღანებულ კოლექტივს.
კვლებსე გზები გასჭიმეს
და ორთქლმაღლები ვარ ბიან.
სოცდემჯობრება გაძლილა
და დაკურელების არმია.
და ჩვენაც, ოქტომბრელები,
ვისრდებით და ვიჭედებით
ჩვენი ძამების გძირობით,
ჩვენი მძების
და დედების.
ჩვენც ვუძღვრთ
ჩვენი ცხოვრების
მსიურ დღეებში შევეანას,
საბჭოთა მიწას,
ფაბრიკებს,
სოციალისმის ქვეყანას.

თინას მამა

საღამო იყო. თინა მკვიდარსთან იდგა და წივის ათვლიერებდა. ამ დროს ღერუფანში კანისა ფეხის სმა, ვიღაცამ მოულოდნელად შემოადლო კარი, და ოთახში უცნობი კაცი შემოვიდა.

— კოტე!—სახარულით წამოიძახა თინას დედა და კისერზე შემოესხია. შემდეგ ამ კაცმა აიუჯანა თინა ხელში და სთქვა:

— ნუთუ ეს ჩუენი თინაა? ოჲ, რა დიდი კაშხდარა! ვერ აცნაი მამა? ვერა მცნობ, თინაო?

— აბა როგორ უნდა გიცნოს, კოტე?—ამბობდა დიმილით თინას დედა.—როდესაც შენ წახვედი, იგი მხოლოდ ნახევარი წლისა იყო.

მამამ თინა იატაკზე დასვა; თინამ იგი ათვალ-ხათვალაიერა, როგორც ძალაღი კოძკი.

მამას ტუავის ტუუურკა ეჯვა, ტუავის ქაძრით; თავზე ტუავისეუ ქუდი ესურა, როგორც მფრინავეებს. თვითონ კი ისეთი ძალაღი, ღონიერი, მსიარული იყო, რომ სანიაძოვნო იყო მისი შესედა.

— აი, მამაც ასეთი უნდა, — ფიქრობდა თინა.

მეორე დღეს საბავშვო ბაღში თინა უამბობდა ბავშებს არაჩუუ-ღებრივ მამასე.

— როგორ არ იცოდი აქამდე მამამუნსე არაფერი?—კითხებო-ღენ თინას ბავშუბი.

— დედას ის ქუდარი ეკონა და მე კი არ მეუბნებოდა. მამა ოთხი წელიწადი ცხოვრობდა ჩინეთში, და უკვე წელიწადია მის-კან წერილი არ მოგესულია.

— რა ბედნიერი ხარ, თინა!—ჰვირობდენ ბავშუბი. — დედას ტრამვიანსე დაჰეავხარ, მამა კი აეროპლანით გაგაფრენს...

მთელ საბავშვო ბაღს შეუუარდა თინას მამა. — ძალაღი კაცი ჩამოვიდა ჩინეთიდან და დაფრინაესო, — ამბობდენ ისინი.

25 ოქტომბერს ბავშები აუტომობილით სეირ-
ნობდნენ. ქუჩები სავსე იყო მორთულ-მოკაშმული-
ხალსით; ირგვლივ წითელი დროშების ღვია იყო
და ყველგან მოჩანდა ზღაპრები. ოქტომბრის ნახ-
მის სიივსე ყველაფერი ეს ცეცხლოვან მდი-
ნარედ გადაქცეულიყო.

აუტომობილი ბავშვებით, რომელთა შორისაც
იყო თინა, მოედანზე გაჩერდა, შუა ხალსში. ამ დროს
მოისმა აეროზლანების ზუსუნა. ყველანი სვეით-
იურებოდნენ; ცაზე კარგევიით ჩანდა შვიდი აერო-
ზლანი. და უცბად გაისმა წვრილი ხმა:

— მამა! მამა! აი, მამა მიფრინავს! — უვიროდა
თინა. — აი იქ, კუთხეში! გუშინ თვითონ სთქვა.

აი, აი, მამა სად არის! უუურეთ, უუურეთ!

ყველა ბავშვა შესედა მოწინავე აეროზლანს, რომელსაც მართავდა
თინას მამა. მათ ვინტერესებოდათ, რომ იმ აეროზლანსე მათი ნაც-
ნობი კაცი მიფრინავდა!

— ის ახლა ჩვენ ქალაქდებს გადმოკვიურის! — უვიროდა თი-
ნა, — ის დამჯირდა.

— გადმოჰარა, გადმოჰარა! — დაიუვირეს ბავშვებმა.

ჭაერძი თეთრი ძტრედებივით დაფრინავდნენ ქალაქდის ფურ-
ცდები, თითქოს ადგილს ირჩევდნენ, თუ სად დაცემულიყვნენ.

ერთი ფურცელი აუტომობილის თავსე დატრიალდა.

თინა სწვდა ფურცელს, მაგრამ ზურცელი მეორე ოქტომ-
ბრელმა ბიძინამ მოიტაცა და სელი მაგრად მოუჭირა. თინამ ტი-
რილი დაჯირა, მაგრამ მას მიემხრენ ბავშვები და დაუვირეს ბი-
ძინას:

მიეცი, მიეცი! ეს მამამ გადმოუკვლო თინას.

— მე კი არა, ყველას, მე მხოლოდ მინდოდა ზირფელს დაშე-
ჭირა, — სთქვა თინამ.

ფურცელი უკვე თინას ხელში იყო.

— აბა რასა გწერს მამა აეროზლანიდან? — ჩააცვიდნენ თინას
ბავშვები.

— დეიდა ნინო, წაგვიკითხეთ! — მიძართეს მათ ხელმძღვა-
ნელს.

დეიდა ნინომ ვახსნა ფურცელი და წაიკითხა:

— გაუმარჯოს 25 ოქტომბერს, მშრომელთა ბრწყინვალე დღესასწაულს!

— აჰას თვითონ ძაძა წერდა! — სიხარულით, დაიუვირა თინამ. — მან მითხრა, რომ აჰას დასწერდა ჩვენთვის!

თ. ღონღუა

გაბრუნდენ

კოლექტივში წრიამული და ჩოჩოლი შეიქნა, როდესაც ბავშვებმა შენიშნეს დაბრუნებული ამხანაგები: დათა, თამაზი და ილო. მოსულებს გარს შემოეხვიენ და აძლეოდენ შკეითსუკებს. ზოგი ალტაცებით გაჭყვიროდა: „დაბრუნდენ გაზარულები, დაბრუნდენ“, მოსულნი კი უძრავად გაჩერებულევენ შუა ადგილას და თვალებს აცეცხობდენ, თითქოს იქსურობას ზირველედ სედავდენ. მათ თვალებში გამბედაობა, კმაყოფილება და ამაუობაც კი ჩანდა. ტიტველბ მუსლებზე ჭუჭუი სქელ ფენად გადაჭკროდათ. ეოველივე ეს იმის მოქმედი იყო, რომ ბავშვების თავსე რაღაც ამბავი დატრიბლებულყოფის ამბავი თუძცა კოლექტივის ეველბ წვერმა იცოდა. მაგრამ მინც ცნობისმოყვარეობით კითხულობდენ: — არ გეძინოდათ, როგორ გაბედე?

- დამნაშავენი ხართ!
- გეძებდით, გეძებდით დაიკარგეთ.

დაბრუნებულ ამხანაგებს შკეითსუკები არ გაჭყვირვებიათ, წინდაწინ იცოდენ, მათი გაზარვის შემდეგ რაც მოსდებოდა. მხოლოდ თამაზი ზიონერმა გვიმ მლიერ გაბავარა, როდესაც აინირა — გაზარულები დამნაშავენი არიანო. გაბრუნებული თამაზი ეცა გვიის:

— რათა, რათა ვართ დამნაშავენი, რათა ვართ დამნაშავენი, ჩვენ ცუდი რამ არ ჩაკვიდენია!

— იმიტომ, რომ გაინაზრეთ, — თავისას არ იძლიდა გივი.
— ამხანაგებო, ჯერ ამხანაგების თაჯგადსავალი მოვიხსინოთ და ძერუბრალი დაუდგათ! — წამოიუვირა გივლამ. გივლას წინდადებს ამხანაგები დაუთანსძენ.

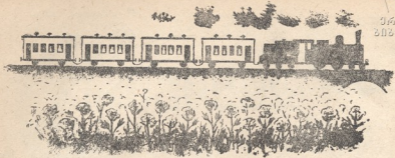
— ვინ გვიამბობს? — კითხულობდენ აქეთ-იქიდან.

— თამაში, თამაში.

— ჰო, ჰო, თამაშ, შენ გვიამბე, შენ! ეხვეწებოდენ დათა და ილაჯ. თამაში როგორც იყო, დაითანსძეს. ის ჩაჯდა ძეგობრებში და დაიწყო: მე, დათამ და ილამ გადაჰწვიტეთ გაუზარულიყავით. მხოლოდ ჩუენი განაზრვა მძობლებს როგორმე უნდა გაგეოთ, თორემ შებნას დაგვიწუებდენ და შეწუსდებოდენ. ამის გამოსავალი დათამ გამონახა; ეს გამოსავალი იყო წერილი.

ჩუენ წერილი დაუტოვეთ. აი წერილში რა ეწერა: „დედა, ძვირფასო დედა! სუ შევემინდება, მე დაკარგული არა ვარ, ვარაიასი გაუინარე ბამბის საკრუფად. მე დასწაშავე არა ვარ. მეტი გსა არ იყო, კარდა განარვისა. კოსოლე და არ გამიშვი, დარჩენა კი არ შექმლო. დედა, უნდა იცოდე, რომ საბჭოთა აღორძინებული ძეურნაობა მილიონობით ითხოვს მუშასეღს, მუშასეღი კი აზარება საქმეს არ უოფნის. ჩუენი, ზიონერების, მოვალეობაა ზარტიასა და კომკავშირს დაუგხმართ სოციალისმის მშენებლობაში. მუშასეღის სიმცირეს მართო საბჭოთა კავშირი განიცდის, ბურჟუასიულ

ქვეყნებში კი ძლიანობით არიან უმუშევარნი და ამხადებენ მსოფლიო რევოლუციას.

დღეა, მშვიდობით, მექარება. მუშახელს უცდის ეარბიის ბაბით დათოვლილი ველები, ბაძბას კი უცდის მანქანები. როცა ბაძბა, მატელი, სელი და სსჯა ნეღლი მასალა ბეერი ვეექნება, მაშინ აღარც შენ და აღარც ბებო არ იწუწუნებთ. დღეა, ხემთან ერთად იბარებთან ილო და დათა, მათ მშობლებს შეატეობინე ეს ამბავი, რომ არ იდარდონ. მშვიდობით“.

ღამის 11 საათზე უკვე მატარებელში ვინსედით. ორთქლმავალმა ისე ძლიერ შეჭვივრა, თითქოს მთელი ქალაქისათვის სურდა გაეკებინებია, რომ სტოვებდა ტფილისს. ნაშუაღამევს ეარბიის ველებს ვუახლოვდებოდით. მე არ დამძინებია, გავეურებდი ბნელ სიურცეს. მატარებლის თვლების სმურს აუჯოვლე ფესი და დროს ასე ვატარებდი. როდესაც ეარბიის ველებს დავეახლოვდით, უკვე ინათა, გამონსდა თეთრად დათოვლილი ველები.

- თოვლი მოსულა!
- არა, თოვლი არ არის!

მე საჯრს ჩვენი მოტყუება უნდოდა, მაკრამ ასე ადვილად არ შეიძლებოდა ჩვენი შეცდომა.

— ბაძბა, ბაძბა, ბაძბა! — ისმოდა ეოჯვდომსრივ.

უკვე დავეზირდაზირდით ველებს, გამონსდა მოფუსფუსე ხალხი. ზოგიერთი ბრიგადა უკვე შესდგომია შევიბრებას და თავკამოდებულ შრომასი.

როდესაც მივედით, ვიკითხეთ ხად იუხუნ ჩვენი რაბიონის ზიონერ - კოლექტივები დაბახაკებულნი. როგორც იყო, ვინა-

ვუთ ჩუენი ბასის სელმძღვანელი კანო. სელმძღვანელს, ცოტა არ იუოს, გაუკვირდა.

— როგორ მოხდა, თითქოს არ მოდიოდით? მაგრამ არცერთმა ჩუენთაგანმა არ მიაქცია უურადღება ამ შუკითხვას.

ჩაუკწერეთ ბრიკადებში. ის ბრიკადა, რომელშიაც მე ვიყავი, უჯობებოდა იმ ბრიკადას, რომელშიაც დათა და ილა იუენენ. უმუშაობდით გულად და თავუკამოდებით. არაუინ ეოფილა ჩუენს ბრიკადაში, რომელსაც საქმისთვის ედალატნოს.

ამიტომაც მოწინააღმდეგე კოლექტივის ვაჯობეთ. ამის შესახებ აი რას წერს გასეთი „ნარჩი ლენინელი“.

თამაშმა წიგნიდან ამოაძრო სუფთად დაკეცილი კასეთი და დაიწყო ხმაძილა კითხვა: „ამს. ორჯონიძისის სასელობის სორს ზიონერთა კოლექტივმა კძირულად შესძლო ბამბის ფრანტსე კაპის გადაჭრებებით შესრულება.“

ოთხი დღის განმავლობაში დასახელებული კოლექტივის ზიონერებმა 120 ბარდანა ბამბა. შუაგროვეს: მათ სამართლიანად დაიმსახურეს სუთწლედის ზატარა კძირების სასელი“. რესომ გასეთის კითხვა ვაბთავა და ამხანაგებს თამაშად ვადანუდა, შუძდეკ ვაბედულად წარმოისთქვა:

— აი განაზრულებმა რა ვაგაკეთეთ ოქტომბრის რევილუციის 14 წლის თავისთვის. ვინ არის მართალი—ჩუენ თუ გოვი? ასე დაბსრულა თამაშმა თავუკადსაჯალი.

აღ. ბილანიშვილი.

შენიშვნა: ზატარა შკითხუელებო! უურხალ „ოქტომბრელის“ რედაქცია გთხოვს ვამოთქვათ თქუენი აზრი ამ მოთხრობაში წამოჭრილ საკითხს: ვინ არის მართალი—გოვი თუ განაზრული ამხანაგები?

რა შუაჯური უნდა დაეღვა კოლექტივს მათთვის?

რ ვ ე ნ ი

1. ახალციხის რაიონის ცხრაჯალთა კოლმეურთა ტრაქტორისტი, კომკავშირელი ქალი ქეთი შვეცილიძე.
2. ბაშის მონღოლ მუშაკებთან ბროლი.
3. ყაზაის რაიონის სოფ. ჯანდრის რაზმაში ბეკანი ბეგუაბი თამაზაძე, ამ დროს მათი მშობლები ყო მინდობაზე მუშაობენ.
4. მანგლის რეგიონის სახელობის კოლმეურნეთა ბაგუაბი ბეგუაბი, საფეხბურთე.

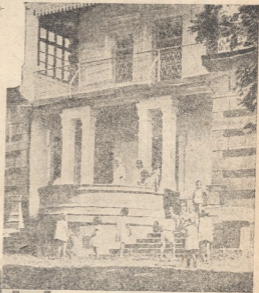
მ ი ლ ჯ ე ვ ე ბ ი

5. ბანაი «ვიგანტი». ჰიონერთა სანიტარული წრის კარავი.

5

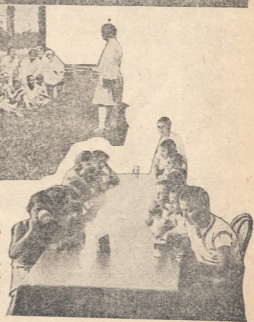
2917

6

563

8

7

6. მანგლისი. ბავშვთა ტუბერკულოზის სანატორიუმი.

7. მანგლისის ტუბერკ. სანატორიუმი. ბავშვთა და ბელუმღვანელთა საერთო კრება.

8. მანგლისი, დილის ჩაი სანატორიუმში.

ჩაის ბუჩქებს მოღებთან ჩვენი ოქტომბრელები

ოჰ, რა კარგი დიღაა,
როგორ დელაჟს ველები,
ჩაის ბუჩქებს მოღებთან
ჩვენი ოქტომბრელები —
ცეცო, რეხო, ნელი, თინა —
ვევლად ფესშიშველები.

ოჰ, რარიეად მუშაობენ
პაწიების სელები!
და კანაღდა სოცდმევიბერი,
კრთიან თოხსე სელები,
გამბრჯუებს სვიმობენ
პატარა დამკურელები.

ბუქსირსე სურთ აიფანონ
რეხოს გუნდი წარმადი,
მამ დაჭკართ თქვენებურად,
ვინ იქნება მამადი!

და ჩამორჩა ორი გუნდი —
რეხოსი და ნელისა,
ცეცო ისევეს დიდის სახელს,
უფროსი დამკურელისა.

ვევლად ცეცოს ვებება,
დელაჟს ჩაის ველები,
ჩაის ბუჩქებს მოღებთან
პატარა დამკურელები.

ჯილდო უდენეს ცეცოს გუნდსა,
წარობს, დელაჟს ველები,
ჩაის ბუჩქებს მოღებთან
ჩვენი ოქტომბრელები.

პასპარების აოგუნა.

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო

პატარა სახლში შეგნებით, ძმურად
მოწყობილი აქვთ ბავშვებს კომუნა.

სახლის მახლობლად პატარა მარჩი
ააყვავილა კოხტა მოსტანი.

წინ კი, ეზოში, ბეჯითმა ვასომ
ბალი მოაწყო!

თინა კი, ჩვენი ხუჭუჭა თინა,
შემნახ საღაროს ინახავს წიგნაკს!

საკუქნაოში, კუთხეში, ვაგის
მოწყობილი აქვს „უტილ-საწყობი“.

ხალო ვინც რჩება სწავლაში უკან, —
დასახმარებლად მიმართავს ლუკას.

თამაზს იკითხაეთ? მარდი თამაზი
ხელმძღვანელია პიონერბაშმის.

აქ კი ბილეთებს ავიაქიმიისას
ჰყიდის დინჯი და ჰკვიანი ლიზა.

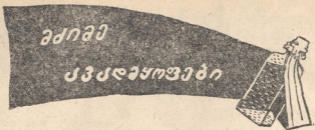
ტრაქტორზე მალლა ასულა ვარო,
სინჯე, აბა, თუ ჩამოიყვანო!

როგორც ყველანი, ელო და მერიც
„რემედასისა“ არიან წევრნი.

ცხოვრობენ ასე ბავშვები ძმურად,
შეგნებულად და კოლექტიურად.

ნ. დაფნარელი.

მოკმედნი:

- ექიმი
- ერემაშვილი—ასისტენტი
- ჩიტაძე
- ხინკალაძე
- სოფო
- მამლაყინწაძე
- კვანტაძე.

ს ც ე ნ ა

ერემაშვილს თეთრი ხალათი აცვია, მაგიდაზე ალაგებს შუშებს, ქილებს—ემზადება ავადმყოფების მისაღებად.

ერემაშვილი. მძიმეა ჩემი სამუშაო: ექიმის დახმარება ავადმყოფების მიღების დროს. გამწარდები კაცი! ახლა ისევ მოვა ექიმი და ერთ-ორ საათს გააკრძილებს შიღებას.

ექიმი (შემოვიდა). გამარჯობა, ერემაშვილო. კოტათი დამიგვიანდა, მაგრამ არა უშავს, მაინც მოვასწრებთ. გამოუძახეთ ავადმყოფებს.

ერემაშვილი (ცდაზის). აბა, ვინც ხართ პირველ რიგში, გამოდით!

ჩიტაძე (შემოდის). ჩამწერეთ: ჩიტაძე სიმონ!

ერემაშვილი. რა გკირსთ?

ჩიტაძე. ფეხი...

ერემაშვილი. მერე რა? მეც მაქვს ფეხი, ერთი კი არა, ორი.

ჩიტაძე. მეც მაგდენი მაქვს, მხოლოდ ერთი მტკივა (ძალიან კოკლობით მიდის ექიმთან).

ექიმი. რა დაგემართათ ფეხზე?

ჩიტაძე. სიარული სრულიად არ შემიძლია არსად, ნამეტნავად ბოსტანში სამუშაოდ, ისინი კი, ბიჭები, შეუუგნებლები არიან და, გინდა თუ არა, წამოდიო, —მეუბნებიან.

ექიმი. გაიხადეთ ფეხსაკმელი.

ჩიტაძე. არ შემიძლია. არ მძვრება. ძალიან ვასივებულობა.

ექიმი. როგორმე მოვახერხოთ. ამხანაგო ერემაშვილო, დაეხმარეთ ავადმყოფს ფეხსაკმლის გახდაში.

(ერემაშვილი მიდის. ისპის ხმაურობა და რახუნე. შემოაბრის ბინკალაძე, ყვირის).

ხინკალაძე. მე რიგს ვარეშე ვარ, არ შემიძლია ცდა.

ერემაშვილი. რატომ რიგს ვარეშე? რა ავადმყოფობა გაქვთ ასეთი?

ხინკალაძე (ჩული სქლად აქვს შეხეული). გამარჯობათ.

ერემაშვილი. მოკლედ მოსკერით: რა ავადმყოფობაა?

ხინკალაძე (შეწუხებული). სისხლი მომეწამლა...

ერემაშვილი (შეშინებული). როგორ?

ხინკალაძე. სისხლი მაქვს მოწამლული. მოკლედ რომა ვტყვა, წითე-

ლი ქარია, კიდევ უფრო მოკლედ—
განგრენა. სასიკვდილო ნიშნებია.

ექიმი. მოლით აქეთ ჩქარა, წინ-
დაწინ რას იხეთქეთ გულს!

ხინკალაძე. ფაქტი ფაქტად რჩე-
ბა... (არევენებს შეხვეულ ხელს).

ექიმი. ახლავე ენახათ (უნდა გა-
უხსნას შეხვეული).

ხინკალაძე (შეწუხებული, პირ-
ქუშად). რა საჭიროა გიხსნა... სულ-
ერთია. თქვენ ბარათი დამიწერეთ,
რომ ხელი ფიზიკური მუშაობისათვის
არ გამოდგება.

ექიმი. ამას მოვასწრებთ, გასინჯვა
კი აუკლებლად საჭიროა. (იწყებს
ხელის შეხსნას; მოხსნა ერთი ბინტი,
შემდეგ შერეო. ბოლოს აღმოჩნდა,
რომ შეხვეული აქვს მხოლოდ ნეკი.
ისიც გაუხსნა) აქ პაწაწა გაფხა-
ჭნილია (ერემაშვილი დაინტერესდა).

ხინკალაძე. კარგი პაწაწა გა-
ფხაჭნილი კია: თითი აღარ ილუ-
ნება... საცაა სიმსივნეს იწყებს და
გაშავდება. აუწერელი ტკივილი მაქვს.
არა, თქვენ ბარათი დამიწერეთ. არ
შემიძლია ამნაირი მტკივნეილი ხელით
ბოსტანში მუშაობა...

ერემაშვილი (მნიშვნელოვნად გა-
დახედავს ექიმს და ფიზურულება ყურ-
ში). სიმულიაციით არის ბიჭი ავად.

ექიმი. მესმის... (ხინკალაძეს) იცით
რა? მე ვანგებ ვთქვი, თითქოს თქვენი
ავადმყოფობა უბრალოა, რომ ერთ-
ბაშად არ შემეშინებინეთ... ნამდვი-
ლად კი სისხლის მოწამლის უტყუარი
ნიშნებია: სიმსივნე, გაშავება და სხვა.

ხინკალაძე (შეშინებული). არა,
სიმსივნე ჯერ არ ეტყობა...

ექიმი. მაგრამ აუტანელი ტკივილი
ხომ გაქვთ, თითიც არ ილუნება...

პიუტა 1-3.

თითის ამპუტაცია საჭიროა, სხვა გზა
არ არის...

ხინკალაძე. როგორ თუ ამბუ...

ერემაშვილი მოკლედ რომ
ვთქვათ, უნდა მოეჭრათ; დანით ჩხაკ,
და გადავარდება.

ექიმი. აბა დაჯექით აქ.

ხინკალაძე. ჩემი აზრით კი... არ
ღირს მოჭრა...

ექიმი. კი, მაგრამ ნიშნები? ხომ
აუტანელი ტკივილი გქონდათ?

ხინკალაძე. ვინ ვითხრათ, არავი-
თარი ტკივილი არ მქონდა...

ექიმი. კი, მაგრამ თითი რომ არ
ილუნება?

ხინკალაძე. ილუნება, რამდენიც
გინდათ. აი ნახეთ (ღუნავს ნეკს) არა,
სოტა უკეთ მაქვს. უშჯობესია წა-
ვალ...

ექიმი. დაიცა, ბარათი არ არის
საჭირო?

ხინკალაძე. არა... მშვიდობით
(ჩქარა მიდის).

ერემაშვილი. დავუძახო შემდეგს?

ექიმი. რატომ, აქ ხომ გვყავს ერ-
თი ავადმყოფი.

ჩიტაძე. არა, უშჯობესია მეც წა-
ვალ.

ექიმი. რატომ? თქვენ ხომ ფეხი
ვაქვთ გასიებული და, მგონია, არ
ილუნება.

ჩიტაძე. მადლობელი ვარ. ახლა

შევიდა უკეთ მამეს. წავალ (მირბის, არ კოკლობს).

მამლაყინწაძე (შემორბის). ექიმი თქვენ ხართ? თუ თქვენ? თუმცა ეს სულერთია. ძლიერ ვდგავარ ფეხზე... სიტყვებ მამეს, სისუსტე... (ვარდება სკამზე).

ექიმი. ეს, მგონია, მართლა ავად გამხდარა. გაუფხომოთ სიტყვებ (გაუკეთა ილლიაში თერმომეტრი).

სოფო (შემორბის). მე არ შემიძლია ცდა, მზემ დამკრა...

ერემაშვილი. რა ჭირი დერია ამ ბავშვებს...

ექიმი. როგორ შეატყვევო, რომ მზემ დამკრა?

სოფო. ჩვენ ყველანი უნდა წავსულიყავით ბოსტ... ე. ბოსტანში კი არა, სათამაშოდ, და უკებ თითქოს რალაკამ დამკრა კეფაზე. ეხედავ, რომ მზემ დამკრა! ძალიან მეტკინა...

ექიმი. აჰა! ყურში არ გრძნობთ ჩხვლეტას?

სოფო. განუწყვეტლად. სულ ერთ-თავად მჩხვლეტს და მჩხვლეტს და...

ექიმი. ჭვალა არ გაქვთ გვერდში?

სოფო. საშინელი! ისე მივლის, ისე, რომ...

ექიმი. გულის კოვზი არ გეწვისთ?

სოფო. როგორ მიხვდით? რასაკვირველია, მეწვის, მერე როგორ...

(მამლაყინწაძემ შეუშინებულად ამოიღო თერმომეტრი, ანთო ახანთი, გააცხელა თერმომეტრი და ასწია ტემპერატურა).

ექიმი. ისე, რომ თქვენი ენა სისულელეებს არ ტიკტიკობს?

სოფო. რასაკვირველია, ტიკვი... რაო, როგორ თუ ტიკტიკობს? როგორ, თქვენ არ გვერათ?

ექიმი. არც ერთი სიტყვა. მშვიდობით. წადით და ნულარ გამოიგო-

ნებთ ავადმყოფობას. (მამლაყინწაძეს) თქვენ კი მოიტათ აქ თერმომეტრი, არც თქვენი მჯერა.

მამლაყინწაძე. მე რომ არ დამიჯეროთ, არ შეიძლება. შეხედეთ, სიტყვებ მამეს! (აწვდის ექიმს თერმომეტრს).

ექიმი (დახედა), დაიკათ, თქვენ... ცოცხალი ხართ?

მამლაყინწაძე. ცოცხალი ვარ, მაგრამ თავს კარგად ვერ ვგრძნობ.

ექიმი. იცით, რამდენი გრადუსი სიტყვებ გაქვთ? ორმოცდასამი გრადუსი! გამოტყდით, როგორ აიყვანეთ აქამდე, რას გაუხახუნეთ თერმომეტრი?

მამლაყინწაძე. სრულიადაც არ გამიხახუნებია, ასანთით ავსწიე...

ექიმი. კარგი, წადით, წადით! არ გრცხვენიათ, რომ ექიმს დროს ართმევთ? (შემოდის კვანტიძე) კიდევ ავადმყოფი? ამასაც ორმოცდასამი გრადუსი სიტყვებ აქვს?

კვანტიძე. ავადმყოფი კი არა, პირობით, მე მოვითხოვ შესწვევითოთ ეს კომედია! თქვენი აზრით გამოდის, რომ ჩვენი პიონერები სიმულიანტები არიან.

(შემორბენენ სხვა ავადმყოფები და გარს შემოიერტყმიან კვანტიძეს).

ყველანი: რა ვაცხარებს, ჩემო მშაო, გულზე რატომ სკდები? რაშში აქა-იქ არიან სიმულიანტები!

(შეიძლება დაასახელოთ სიმულიანტები, რის შემდეგ ორი მღერის).

პიონერი ვაჟი. როცა რგოლი სამუშაოდ

ბაღს თუ ბოსტანს მოედება,

პიონერი გოგონა. ჩვენს სოსიკოს სწორედ მაშინ

გულ-მუცელი ასტიკედება.

პიონერი ვაჟი. ბოსტანს სულ არ
ეკარება

ჩვენი ნუსა მსუნავია.

პიონერი გოგონა. ამბობს: გვერდ-
ში ხოლოცა მაქვს
და ფეხებში ხუნავიო!

პიონერი ვაჟი. ვერ გაიგეთ—ეზა-
რებათ

მათ საერთო შრომა!

პიონერი გოგონა. ბანაკი აგარა-
კად აქვთ,

უყვართ უქმად ჯღომა!

კანტიძე. მე მაინც არ გეთანხმე-
ბით...

ჟველა. ზედმეტია ლაპარაკი...

სხვადასხვაა, დაიხსომე,

ბანაკი და აგარაკი!

(ამ სცენის საჩვენებლად საქიროა.
მაგიდა, სკამი და ზეწარი. ზეწარი რა
საქიროა? მას ვავუიმავეთ და მივამაგ-
რებთ. ორ ხეს, ან ორ სარს—ეს იქ
ნება ფარდა, საიდანაც გამოვლიან
მოქმედი პირები).

ბებოს ანბანს ასწავლიან

ბებო, ეს რომ ანი არის,
აბას ჭკვია კიდევ ბანი!
არ დაგეყოფო, სიბურის დროს
ცოტა სწავლას ვაგვცანი.
მოიკრიბე ძალა, ღონე,
ჩვენთან ერთად ინაღლისე;
შრომა თუ არ შეგეძლია,
რად გინდა რომ იჯდე ისე-
შეგხედავენ, დაგცინებენ

მოვლემბარეს და სესე მძინარს;
სიამ იცი, რომ ფასი არ აქვს
უწიგნოს და უცოდინარს.
ღღეს-სვებლობით, თანთანობით,
სოგჯერ ბულით, სოგჯერ ჩავლით,—
მოგისდებით რიგ-რიგობით,
წერა-კითხვას შეგასწავლით.
და როდესაც შეილიძვილის
წერილს თავად წაიკითხავ,
კვლავ სსვას აღარ დაუძახებ
და სწავლეულებს არ გაჭკიცხავ.

ზაფხული

ბოლშევიკური სოფლისა
 დაშვიდა მოსაჯლია,
 მტკიცედ შრომაში ჩაბმულან
 კაცი, ბავში და ქალია...
 კოლექტივებმა აკრიფეს
 წლის მოსავალი თავისი,
 უვლან თვალები უდიძის,
 სუფიეს მოღსენა, საღისი.
 წელს მოსავალი დიდია
 და იმედო გვაქვს აძისა,
 მოღის ურეში ურეშე,
 გვაქვს სასრდო უსუად სვალისა.
 დამკურნლები ვართ უვლანი,
 შრომა გვაქვს უვლანს მშურია,
 ხუენ შორის სულაც არ არის
 სისწარმაცე და შურია.
 ხუენ ფოთლები სცვივა და
 დაქქრის სოფელში ქარია,

გულუსვი შემოდგომაა,
 და უვლანს ეს უხარია.

შაქრო ხანადაშვილი.

გამოფენა

მრავალი წლის განმავლობაში ცალკ-ცალკე მუშაობდნენ სოფელ ლულუმეჭეთის გლეხები. ზანტად, უხალისოდ ხნავდნენ, უხალისოდ ბარავდნენ და მარგლიდნენ, გაძვალტყავებული მუშა საქონელი ძლივს-ძლივობით ეწეოდა უღელს, და ისმოდა გაბრაზებული გლეხის „იშო, ხარო“.

ასე იყო მრავალი ათეული წლის განმავლობაში.

ახლა?

ახლა სულ სხვა სურათია.

გლეხობა გაერთიანდა, მათ თავი გაანებეს ცალკ-ცალკე მუშაობას, კოლმეურნეობის მინდვრებზე ტრაქტორი აგუგუნდა, წინად მკლავ ხარებს ფერდები ამოეფსოთ.

საამურად ღაღანებს ამწვანებული ყანები, და თვალგაბრწყინებული შესცქერა მათ კოლმეურნეები.

— შესანიშნავი მოსავალი გვექნება, — ამბობს კოლმეურნე პეტრე.

— იშვიათი ყანებია! — სიამოვნებით უპასუხებს ვასო.

— მაინც და მაინც ბევრი არაფერი. — გესლიანად წაიბურტყუნა განკულაკებულმა კოტემ, რომელიც ხარბი თვალით გასცქეროდა კოლმეურნეობის ყანებს.

ვასომ და პეტრემ ჩაიცინეს და ერთმანეთს გადახედეს.

იცოდეთ, თავს ვისა' ეღებთ, ბიჭებო, მოსავლისა და კოლექტივიზაციის ათლიურში, — ჩაურთო სიტყვა ლეომ.

მაღე ეს დროც დადგა

აფუსფუსდნენ კოლმეურნეები: კარგად, ლამაზად უნდა ჩაატარონ ეს დღე, უნდა მოაწყონ თავისი მოსავლის გამოფენა...

ლამაზი სანახავია კოლმეურნეობის მიერ გამოფენილი კირნახული, რომელსაც ისინი თავს დაჰხარაიან.

არაკოლმეურნეებმაც მოიტანეს თავისი კირნახული გამოფენაზე.

მოდის ხალხი, ათვალიერებს გამოფენას, ადარებს ერთმანეთს კოლმეურნეების და არაკოლმეურნეების მოსავალს და ყველა კითხულობს:

- ვისი სჯობს?

— ვისი შრომა იყო უფრო იოლი — კოლმეურნეების თუ არაკოლმეურნეების?

თქვენ კი რა აღმოაცენეთ, ბავშებო?

რას მოიტანთ გამოფენისათვის?

თქვენ თვითონ ემზადეთ გამოფენისათვის.

დაეხმარეთ უფროსებს გამოფენის მოწყობაში.

ყველას ურჩიეთ გამოფენის ნახვა.

მ.

მეზაბათი უღვა

შვილბაბა თუ არა მღვინს

შეზაბა

გინახავს თუ არა ქექა-ქუხილის დროს როგორი დაშაბრმავებელი ხაზებით სჭრის ელვა ღრუბელს? ხომ გაგიგონია ქუხილის გრიალი, და იცი თუ არა, საიდან ხდება ეს?

იცი, ალბათ, სკოლაში აგიხსნიდენ, რომ ეს ელექტრობაა, რომელიც ჰაერში დაიბადა! შენ, ალბათ, ისიც გიამბავს, რომ ელვას შეუძლია ნაფოტად აქციოს ვეებერთელა ხე, დასწვას თივის დიდი ზვინი, დასწვას ხის შენობა, მოკლას ცხოველი და ადამიანი.

მაგრამ ბუნების ეს საშინელი, გამანადგურებელი ძალა ადამიანმა თავის ნებას დაუმორჩილა, მან ის თავის მორჩილ-მოსამსახურედ გადააქცია და თავისი

მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად გამოიყენა.

ყველაფერ ამისთვის სრულგებთაც არაა საჭირო ელვის ღრუბლებიდან მიღება! ელექტრობის მიღება ყველგან და ყველა საგნიდან შეიძლება. ის ჩვენს გარშემო მყოფ ბევრ საგანშია, როგორც, მაგალითად, მიწაში, წყალში, ჰაერში, ლითონებში და სხ.

და, აი, ადამიანმა შეისწავლა სხვადასხვა საგნიდან ელექტრობის მიღების ხერხი, ისწავლა მისი შეგროვება და განსაკუთრებულ მოწყობილობებში თავის მოყრა, გამოიგონა მანქანა, რომლის საშვალებითაც მოძრაობს ელექტრობა და ამოძრავებს სხვა მანქანებს, რომლებიც, პირიქით, თავის მხრივ მოძრაობენ და იძლევიან ელექტრულ ძალას ანუ ენერგიას.

ამ მანქანას დინამომანქანა ეწოდება. დინამომანქანის ამოძრავება წყლით და ორთქლით შეიძლება.

ელექტროვის ძარხანა

ელექტრობა ანათებს ჩვენს ბინას, მიჰყავს ტრამვაი და მატარებლები, მაგამ უმთავრესი ის არის, რომ ელექტროენერჯის საშუალებით მუშაობს ყველა ჩვენი ფაბრიკა-ქარხანა.

ყველა თქვენგანს, ალბათ, გაგონილი ექნება სახელწოდება „ზაჰესი“. რას ნიშნავს ზაჰესი? ეს არის „ზემო ავჭალის ჰიდრო-ელექტრო-სადგური“.

მაგრამ რა არის თვით ელექტროსადგური? — ეს ელექტრობის ფაბრიკაა. საქსოვ ფაბრიკაში ქსოვილებს ამზადებენ, ტყავულობის ფაბრიკაში ტყავს, ელექტროსადგურში კი მუშავდება ელექტროენერჯია, რომელიც მავთულების საშვალებით გადაეცემა ყველა ფაბრიკა ქარხანას და იქ ამოძრავებს ყველა მანქანას.

ამრიგად, ბინის განათებისა და ტრამეის ამოძრავებისთვის საჭირო ენერჯია ელექტროსადგურიდან მოდის.

ახლა გასაგებია, თუ რატომ ვუწოდებ ჩვენ ელექტროსადგურს ელექტრობის ქარხანა!

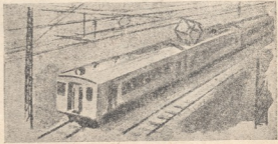
ელექტროსადგო „სუთ“ ფლელში

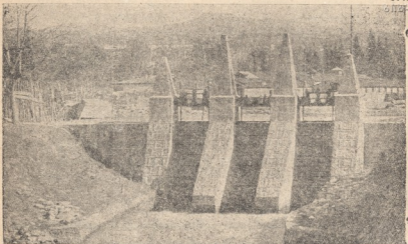
თქვენ იცით, ბავშებო, რომ „სუთწლიანი“ გვეგის მიხედვით, მთელ ჩვენს მხარეში უნდა აშენდეს ძალიან ბევრი ფაბრიკა-ქარხანა, ამათასამუშავეებლად კი საჭირო იქნება დიდძალი ელექტროენერჯია. როგორ უნდა მოვიპოვოთ ჩვენ ის? ახლაკი თქვენ თვითონვე მიხედვით, რომ საჭიროა რაც შეიძლება ბევრი ელექტროსადგურის აშენება.

სუთწლიანი გვეგის მიხედვით უნდა გაკეთდეს 42 მძლავრი ელექტროსადგური. ეს სადგურები გაკეთდება მოსკოვისა და ლენინგრადის ოლქებში, ურალში, კავკასიაში და სხ.

ამ სადგურების ირგვლივ გაიზრდება ფაბრიკა-ქარხნები, ამ სადგურებიდან მრავლად გამოვა ელექტროს რკინის გზის და ტრამეის ხაზები, და მიყრუებულ სოფლებში, სადაც დიდი კომუნურწინობები უკვე ყალიბდება, ათასობით აელვდება ელექტროლამფები.

როგორც უკვე ვიცით, ელექტრობა გამოიმუშავდება დინამო-

მანქანის საშვალეებით, რომელსაც წყალი ან ორთქლი ამოძრავებს. ორთქლის წყლის გათბობით იღებენ, წყლის გათბობისათვის კი საჭიროა საწვავი მასალა, სათბობი. წინაღ საწვავ მასალად უმეტესად ქვანახშირს ხმარობდნენ, ახლა კი, ქვანახშირს გარდა, საწვავ მასალად იხმარება ტორფი, რომელიც გამოყენებულია მოსკოვისა და ლენინგრადის ელექტროსადგურებში.

თეთრი ნახშირი

გინახავთ თუ არა, ბავშვებო, თეთრი ნახშირი? უეჭველად გინახავთ! თეთრი ნახშირი — ეს ხომ წყალია! ნუ გავაოცებთ ასეთი სახელი! წყალი ნახშირზე ნაკლები კი არ არის ელექტროსადგურის ამოძრავების საქმეში! ისეთ სადგურებს, რომლებიც წყლის ენერჯის საშვალეებით მოძრაობენ, ჰიდროელექტროსადგურები ეწოდება.

ყველაზე უფრო დიდი ჰიდროელექტროსადგური აშენებულია უკრაინაში, მდინარე დნეპრზე. აქ წყალი მომწვედელია მალალ კლდეებში, საიდანაც საშინელი ძალით ეშვება

სწორედ აი ამ წყლის ვარდნის ძალით სარგებლობენ ელექტროსადგურის ამოძრავებლად.

თეთრი ნახშირი — იაფი სათბობია. საჭირო არ არის მისი მიწაში ძებნა, როგორც ქვანახშირისა.

ჩვენში, საქართველოში და ამიერკავკასიაში, ბევრია მთის მდინარე. ამ მდინარეებში წყალი ისე ჩქარა მირბის, როგორც დნებრის კლდიან ნაწილში.

მტკვარზე ხომ უკვე აშენებულია დიდი ელექტროსადგური ზაპის! მალე საქართველოს და ამიერკავკასიის სხვა მდინარეებზეც დაც ბევრი სხვა ელექტროსადგური გაკეთდება.

ჩვენ ყოველთვის ვლპარაკობდით ფაბრიკაქარხნებში ელექტრობის მოხმარებაზე ახლა ენახათ, თუ როგორ შეიძლება მისი გამოყენება სოფლის მეურნეობაში

ამასათვის საექსკუროლ ვავევზავროთ კაშირში.

იკითხაეთ: რატომ მინცდამინც კაშირში?

იმიტომ რომ კაშირის რაიონის სოფლის მეურნეობა უახლოეს ათ წელში მთლიანად ელექტროფიკაციაქმნილი იქნება.

უწინააღეს ყოვლისა ვეწვიოთ ამ რაიონს და ვავეყუთ იქაურ კოლმეურნე ქალებს.

ლურჯი განთიადი ოდნავ მოჩანს ფანჯრიდან, თითქმის ბნელა! მაგრამ, აი, ქალმა აანთო ელექტრობა, და მთელი ოთახი განათდა.

ნუ ვაკვირდებთ, ბავშებო! ძროხები სუფთა და განათებულ ოთახში კარგად ვრძობენ თავს, და თუ საძროხე კარგად არის განათებული, ძროხებიც უფრო მეტ რძეს მოგვცემენ.

ქალმა დაიწყო ძროხების ვარცხნა. მან ელექტრომუსი შტეპსელს შეუერთა. სავარცხელმა დაიწყო თავისუფალი მოძრაობა პირუტყვის ზურგზე და გვერდზე. ძროხა სიამოვნებით ზმურს. ჩანს, მას ეს ძალიან მოსწონს. მუსი აცილებს ძროხას

ტანიდან ყოველგვარ ქუქუსა და ტალახს.

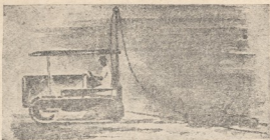
როცა ქალი ყველა ძროხას დავარცხნის, შემდეგ წველას შეუდგება. როგორ ფიქრობთ, რით? — კიდე ელექტრობით. ქალი ხომ არ წველის! წველის ელექტრომანქანა-საწველი აპარატი, რომელიც ძროხას ჯიქანზე წამოეცმება ხოლმე. ქალი კი მხოლოდ ფვალყურს ადევნებს.

ელექტრონული თანაშემწეები

კაშირის მეურნეობის ყოველ კუთხეში, სადაც კი მოვხვდით, ადამიანის მძიმე შრომა უკვე ელექტროძალის გამოყენებით არის შეცვლილი.

მინდვრად მიწას ელექტროგუთანი ხნავს.

კარტოფილის თესვაც ელექტრობის საშუალებით ხდება. ელექტრომანქანები ამზადებს საჭმელს საქობლისთვის, ღეწავს პურს და ანიავებს ხორბალს, რომლებიც შემდეგ იფქვება ელექტროწისქვილებში. ვერც

კი დათვლი, იმდენ საქმეს უკეთებენ ელმანქანები კოლმეურნეებს! კაშირის რაიონის ელექტროფიკაცია მხოლოდ პირველი მერცხალია, მომავალში კი უეჭველად ყველგან მთელი ჩვენი სასოფლო მეურნეობა ელექტროფიკაციაქმნილი იქნება.

მაშინ უფრო სწრაფი და იოლი იქნება მუშაობა, ვიდრე ხელით მუშაობის დროს; მაშინ ყოველი კოლმეურნე უფრო ნაკლებ შრომასა და დროს დახარჯავს, შრომის ნაყოფს კი მეტს მიიღებს.

მაშინ კოლმეურნეობიდან სახელმწიფო მეტს საქონელს მიიღებს და მთელი ჩვენი სახალხო მეურნეობა გაიზრდება და განვითარდება. აი რას მოგვცემს ელექტროფიკაცია.

ჩვენი უნიკალური მათთან კი არა

მეურნეობის გეგმიანად მოწყობა მხოლოდ ჩვენში, საბჭოთა კავშირში, შეიძლება, ბურჟუაზიულ ქვეყნებში კი ეს შესაძლებელი არ არის, ვინაიდან ჩვენში ყველაფერს მუშურგლებური მთავრობა უძღვება. ის ისე აშენებს მეურნეობას, რომ ის ყოველი მშრომელისათვის სასარგებლო იქნეს, და არა რომელიმე ცალკე პირებისათვის, როგორც ეს ბურჟუაზიულ ქვეყნებშია, სადაც ყოველი კაპიტალისტი ფიქრობს იმაზე, თუ სხვისი შრომით როგორ მოაწყოს უკეთესად თავისი ცხოვრება. აბა იქ რა საერთო გეგმის შემუშავება შეიძლება, იქ ყველა ერთმანეთს უშლის ხელს, ჩვენი სახელმწიფო კი ხელს გვიწყობს სოციალიზმის გეგმიანად შენებაში.

6. დ — ელი.

ანკუჯა

ბ. კ. ო. ცენტრ. ბიუროს დადგენილებით ტარდება საბავშვო ლიტერატურის გამოცემისა და ვაგონების მასიური შემოწმება, რომ ჩვენ გვქონდეს საშუალება გავიგოთ ჩვენი მკითხველების შეხედულებანი მომავალი მუშაობის შესახებ, რომ ამით საბავშვო ჟურნალები გაეაუმჯობესოს და გარდაეყნათ მათი მუშაობა.

გთხოვთ მკითხველებს, ბავშვობებს და ჟურნალის თანამშრომლებს—

რაც შეიძლება მალე გვიპასუხოთ ქვემოთყვანილ კითხვებზე. პასუხი გამო-
ვზაენთ შემდეგი მისამართით: ტფილისი, აღმასკომის ქ., № 7. სახელგამოსამ-
კმაწვილო-საბავშვო ლიტერატურის სექტორს.

კითხვები:

1. გვარი _____ სახელი _____

2. მკითხველი, ბავშვობი, თურნ. თანამშრომელი.

(ხაზი გაუსვით)

3. წლოვანება _____

4. რომელ ქალაქში ან სოფელში სწავლობთ?

5. რომელ სკოლაში და ჯგუფში?

6. რომელი წლიდან კითხულობთ ან წერთ თურნალში?

7. ინაბავთ თუ არა ძველ ნომრებს?

8. ოქტომბრელი ხართ თუ მოსწავლე?

(ხაზი გაუსვით)

9. აერცვლებთ თუ არა თქვენს თურნალს?

10. ვაკმაყოფილებთ თუ არა თურნალი?

11. სწორად და თავის დროზე ამუქებს თუ არა თურნალი მიმდინარე სა-
კითხვებს?

12. ამუქებს თუ არა თურნალი დამაკმაყოფილებლად ოქტომბრელთა ყოფა-
ცხოვრებას?

13. კარგია თუ არა შრიფტი, საჭიროა თუ არა მისი გადიდება?

14. იღებთ თუ არა თურნალს თავის დროზე? თუ ვერ იღებთ, თქვენი აზ-
რით, რა ზომები უნდა მივიღოთ ამისთვის?

15. რა საშუალებას გვიჩვენებთ თურნალის უფრო ფართოდ გავრცელები-
სათვის?

16. ამუქებს თუ არა თურნალს თქვენი სკოლის და კოლექტივის ყოფა-
ცხოვრებას, გაქვთ თუ არა სურკილი შექცდებოდეს თურნალში თქვენი მუ-
შაობა?

17. ვასაგები ენით იწერება თუ არა მასალები თურნალში?

18. რომელი ავტორის წერილებს კითხულობთ ძნელად? აღნიშნეთ.

19. თქვენი აზრით, რომელი ავტორები წერენ კარგად?

20. პოლიტიკური წერილები მხატვრულად გაფორმებული მოგცეთ თუ
შშრალად?

21. რას მოითხოვთ ავტორებისგან?

22. საინტერესოა თუ არა თურნალში მოთავსებული სურათები და ან
როგორი სურათი უფრო მოგწონთ?

23. ფოტოსურათები უფრო მოგწონთ თუ ხელით ნახატი სურათები?

24. ამ წლის თურნალის რომელი ნომერი უფრო საინტერესოა თქვენთვის
და რატომ?

25. კარგ ქალაქზე იბეჭდება თუ არა თურნალი?

26. მოგწონთ თუ არა თურნალის გარეგანი მხარე?

27. მოგწონთ თუ არა თურნალის ფორმატი?

28. სუფთად იბეჭდება თუ არა თურნალი?

ჩვენითავე

— ბიჭო, ვახტანგ, შენ არ ავიღია მოზარდ მაყურებელთა თეატრის აბონემენტი?

— არა, გოგი, რატომ მეკითხები?

— როგორ თუ რატომ გეკითხები! მე ძალიან დავაშავე, რომ შარშანაც არ ავიღე აბონემენტი.

იცი, რა კარგი ყოფილა ეს თეატრი!!

მე წუხელ ვიყავი პირველად, „შაშხანა“ ვნახე და ძალიან მომეწონა: იქ მასწავლებელნი არიან და, რასაც ვერ გაიგებ, ყველაფერს აგიხსნიან.

წარმოდგენა ადრე თავდებოდა. აბონემენტიც სულ იაფი ღირს, ერთი სიტყვით, ეს თეატრი მხოლოდ ჩვენისთანა პატარებისთვის არის დაარსებული.

— კი, მაგრამ... გოგი, იცი, რა ვითხრა, მე დედამ მითხრა: თეატრი რა ბავშვების საქმეაო, იქ მხოლოდ დიდებმა უნდა იარონო.

— ეჰ, კიდევ ვერ გაგაგებინე. ეს თეატრი საკუთრად ბავშვებისთვის არის მოწყობილი და, მე მგონია, დედა არ გიტყვის უარს იქ სიარულზე. გუშინ მასწავლებელმა გვითხრა: მოზარდ მაყურებელთა თეატრი ხელს უწყობს ბავშვების კომუნისტურ აღზრდასო. ჰოდა, შენც უნახარი დედას—მე ხომ ოქტომბრელი ვარ და, როგორც ოქტომბრელს, არ უნდა მიკრძალავდე ისეთ დაწესებულებაში სიარულს, რომელიც მე კომუნისტურად აღმზრდის თქო.

— კი, გოგი, ახლა დედა აუცილებლად დამეთანხმება.

აქამდე ამდენი რამ არ ვიცოდი ამ თეატრის შესახებ, თორემ ის აუცილებლად მომცემდა აბონემენტის შეძენის ნებას.

მოდით, გოგი, თუ თეატრი ბავშვთა კომუნისტურ აღზრდაში ასეთ დიდ როლს თამაშობს, ჩვენ, როგორც ოქტომბრელებმა, დავივალლოთ აგიტაციის გაწევა რაც შეიძლება მეტი აბონემენტის გასაღებისათვის.

—ჰო, ვახტანგ მე გადავწყვიტე ჩვენი კოლექტივის ოთახში გავაკრა ასეთი ლოზუნგი: „ყოველ ოქტომბრელს, ყოველ მოწაფეს უნდა ჰქონდეს მოზარდ მაყურებელთა თეატრის მიმდინარე წლის სეზონის აბონემენტი“.

—ჰო, ჰო, აუცილებლად ვიზრუნოთ ამისათვის!

მუსიკალური ვარიაციონა

მელოდია. J. Scherzando
Moderato

მეფ. თამარ მეფის მელოდია

Piano

Cantata

მეფ. თამარ მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია

მეფ. თამარ მეფის მელოდია - რა

მეფ. თამარ მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია

მეფ. თამარ მეფის მელოდია - რა

მეფ. თამარ მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია - რა მეფის მელოდია

